Hausopera

Hausopera. Místo, kde opera je doma. Haus. Prostor, kde žijeme, kde se pohybujeme, který mapujeme. Opera. Příběh který vyprávíme a zpíváme, místo o kterém sníme. Hausmusik. Koncept přelomu z 18. a 19. století založený na provozování koncertů v kruhu přátel v domácím prostředí. Bauhaus. Architektonický avantgardní směr počátku 20. století, původem z Německa, základní kámen veškeré moderní architektury. Brno. Odvěké místo setkávání tradic i avantgardy, kultur a národností, město plné zábradlí a brownfieldů, město, ze kterého chcete utéct do Prahy nebo Vídně, ale ve kterém stejně umřete v jedné z tisíců nově vznikajících kaváren, město, které si šlechtí svoje vyloučené lokality na Jihu i funkcionalistické čtvrti na Severu za zvuků poledního odbíjení v jedenáct hodin. Pavel Haas. Hudební skladatel, žák Leoše Janáčka, je jedním z čelných představitelů brněnské meziválečné avantgardy. Bohuslav Fuchs. Brněnský architekt a urbanista světového významu, i pionýr moderní architektury v Československu.

Umělecký šéf
Josef Škarka

Vedoucí produkce
Lucie Kořínková

Asistent produkce
Jakub Václavek

Člen spolku
Boris Klepal

Fotografie
Marek Olbrzymek
Ludvík Grym

Grafická podoba
Vojtěch Smíd

Partneři
Ministerstvo kultury
Město Brno
Národní divadlo Brno
Festival Opera
Maraton hudby Brno

Booklet vydal v divadelní sezóně 2026/2027 spolek Hausopera z.s.

PŘEDMLUVA

Milí diváci, přátelé,

jsme Hausopera. Volné sdružení umělců, kteří se jednou za čas sejdou, aby společně proměnili bar, knihkupectví nebo dokonce bazén v místo fantazie a hudby napsané takovým prostorům, takříkajíc „na tělo“. V dlouhodobém výhledu stále přetrvává touha tyto mikro-opery vydávat knižně pro domácí muzicírování (hausmusik).

Za myšlenkou založit Hausoperu nestojí vlastně nic velkolepého, nebo převratného ani šokujícího. Naopak. V jejím DNA stojí návrat k jednoduchosti a hravosti. V centru pozornosti je touha vyprávět příběh o místech a lidech, které běžně potkáváme kolem nás.

A právě Brno se vší svou rozkošnou absurditou kolísající mezi experimentálním happeningem nebo lázeňskou kolonádou, s bohatou sítí divadel velkých i menších formátů, nebo se stavbami světových parametrů až po podnikatelské baroko, s obyvateli, kteří tvoří nezapomenutelné figurky (kdo by například nevzpomenul na beznohou žebračku s pejskem na České nebo zpívajícího blondýna na Svobodňáku?), je nejlepším možným materiálem, který jen čeká, až se ho někdo ujme.

Josef Škarka
umělecký šéf

INTRODUCTION

Dear viewers and friends,

We are Hausopera. A loose association of artists who get together every now and then to transform a bar, a courtroom, or a swimming pool into one place of fantasy and music written tailor-made for such spaces. In the long run, we still hold the desire to publish these micro-operas as books for home music-making (Hausmusik).

There is actually nothing grand, revolutionary, or shocking behind the idea of founding Hausopera. On the contrary – at its core lies a return to simplicity and playfulness. At the center of our attention is the desire to tell a story about the places and people we encounter around us every day.

And Brno itself, with all its delightful absurdity oscillating between an experimental happening and a spa colonnade, with its rich array of large and small theaters, buildings ranging from world-class architectural gems to "entrepreneurial baroque," and residents who form unforgettable local figures (who wouldn't remember the legless beggar lady with her little dog on Česká Street, or the singing blonde guy on Svobodňák?).

foto: Marek Olbrzymek

SLOVNÍČEK

Hausopera – místo, kde opera je doma.

Haus – prostor, kde žijeme, kde se pohybujeme, který mapujeme.

Opera – příběh, který vyprávíme a zpíváme, místo o kterém sníme.

Hausmusik – koncept přelomu z 18. a 19. století založený na provozování koncertů v okruhu přátel v domácím prostředí.

Bauhaus – architektonický avantgardní směr počátku 20. století, základní kámen veškeré moderní architektury.

Brno – odvěké místo setkávání tradic, stejně tak avantgardy, všech kultur a národností, město plné zábradlí a brownfieldů, město, ze kterého chcete utéct do Prahy nebo Vídně, ale ve kterém stejně umřete v jedné z tisíců nově vznikajících kaváren.

Pavel Haas – hudební skladatel, žák Leoše Janáčka, jeden z čelných představitelů brněnské meziválečné avantgardy.

Bohuslav Fuchs – brněnský architekt, taktéž urbanista světového významu, pionýr moderní architektury v Československu.

foto: Marek Olbrzymek

GLOSSARY

Hausopera – *a place where opera lives.*

Haus – *a space where we live, where we move, which we map out.*

Opera – *a story we tell and sing, a place we dream about.*

Hausmusik – *an 18th/19th century concept based on performing home concerts for a circle of friends.*

Bauhaus – *early 20th-century avant-garde architecture, the cornerstone of all modern design.*

Brno – *an age-old meeting place of tradition and avant-garde, cultures and nationalities, a town of railings and brownfields, a city you wish to escape to Prague or Vienna, yet die in anyway inside one of its thousands of new cafes.*

Pavel Haas – *a composer, pupil of Leos Janacek, a top figure of the Brno interwar avant-garde.*

Bohuslav Fuchs – *world-renowned Brno architect and urbanist, a pioneer of modernist design in Czechoslovakia.*

HISTORIE

Svou činnost zahájila Hausopera v roce 2018 premiérou opery Poslední pólo (hudba Marko Ivanović, režie Petr Hašek, libreto Josef Škarka). Tato specifická inscenace byla koncipována přímo pro prostor Lázní Rašínova, kde se operní pěvci představili netradičně přímo v bazénu po boku družstva synchronizovaného plavání.

Následovala inscenace Hra o Malinu (hudba Lukáš Sommer, režie Jiří Nekvasil, libreto Josef Škarka), situovaná do dnes již neexistujícího, malebného Knihkupectví Michala Ženíška v Pa–sáži Alfa. Diváci se při tomto projektu ocitli v roli tichých pozorovatelů: napínavé detektivní drama sledovali zpoza výlohy, zatímco zvuk byl z int–eriéru knihkupectví přenášen přímo do jejich bezdrátových sluchátek.

Trilogie oper, která byla napsána „na míru“ pozoruhodným funkcionalistickým stavbám br–něnského centra, byla uzavřena absurditou Věčná slečna Bledá (hudba Markéta Dvořáková, Ivo Medek, režie Jiří Nekvasil, libreto Josef Škarka) v elegantním prostoru Zemanovy cuk–rárny na Josefské ulici. Věčná slečna Bledá svou tajuplnou atmosférou evokovala období největší slávy brněnské kavárny mezi světovými válkami, čas a prostor se stával tekutým, jistoty mizely, zůstal jen “věčný zákazník a jeho nekonečný šlehačkový dort”. Dočkala se taktéž studiové nahrávky pro Český rozhlas.

foto: Marek Olbrzymek

HISTORY

Hausopera started its work in 2018 with the premiere of Poslední pólo (music Marko Ivanović, directed by Petr Hašek, libretto Josef Škarka). This site-specific show was made specifically for the Rašínova Baths, where singers performed in an unusual setting right inside the swimming pool beside a sync swim team.

It was followed by Hra o Malinu (music Lukáš Sommer, directed by Jiří Nekvasil, libretto Josef Škarka), set in the charming, now closed Ženíšek Bookstore in the Alfa Passage. Audiences became silent observers: they watched a mystery drama through the shop window while audio was sent from inside directly to wireless headphones.

The opera trilogy custom-built for famous Functionalist sites in Brno center was closed by the absurdity Věčná slečna Bledá (music Markéta Dvořáková and Ivo Medek, directed by Jiří Nekvasil, libretto by Josef Škarka) in Zeman Confectionery on Josefská Street. With an almost mysterious vibe, it evoked the golden era of local cafés between the wars; space turned fluid, certainties faded, leaving only "the eternal client & his infinite cake". The production was also recorded for Czech public service radio (Czech Radio).

OPERA JE

Hausopera. Místo, kde opera je doma. Haus. Prostor, kde žijeme, kde se pohybujeme, který mapujeme. Opera. Příběh který vyprávíme a zpíváme, místo o kterém sníme. Hausmusik. Koncept přelomu z 18. a 19. století založený na provozování koncertů v kruhu přátel v domácím prostředí. Bauhaus. Architektonický avantgardní směr počátku 20. století, původem z Německa, základní kámen veškeré moderní architektury. Brno. Odvěké místo setkávání tradic i avantgardy, kultur a národností, město plné zábradlí a brownfieldů, město, ze kterého chcete utéct do Prahy nebo Vídně, ale ve kterém stejně umřete v jedné z tisíců nově vznikajících kaváren, město, které si šlechtí svoje vyloučené lokality na Jihu i funkcionalistické čtvrti na Severu za zvuků poledního odbíjení v jedenáct hodin. Pavel Haas. Hudební skladatel, žák Leoše Janáčka, je jedním z čelných představitelů brněnské meziválečné avantgardy. Bohuslav Fuchs. Brněnský architekt a urbanista světového významu, i pionýr moderní architektury v Československu.

Hausopera. Místo, kde opera je doma. Haus. Prostor, kde žijeme, kde se pohybujeme, který mapujeme. Opera. Příběh který vyprávíme a zpíváme, místo o kterém sníme. Hausmusik. Koncept přelomu z 18. a 19. století založený na provozování koncertů v kruhu přátel v domácím prostředí. Bauhaus. Architektonický avantgardní směr počátku 20. století, původem z Německa, základní kámen veškeré moderní architektury. Brno. Odvěké místo setkávání tradic i avantgardy, kultur a národností, město plné zábradlí a brownfieldů, město, ze kterého chcete utéct do Prahy nebo Vídně, ale ve kterém stejně umřete v jedné z tisíců nově vznikajících kaváren, město, které si šlechtí svoje vyloučené lokality na Jihu i funkcionalistické čtvrti na Severu za zvuků poledního odbíjení v jedenáct hodin. Pavel Haas. Hudební skladatel, žák Leoše Janáčka, je jedním z čelných představitelů brněnské meziválečné avantgardy. Bohuslav Fuchs. Brněnský architekt a urbanista světového významu, i pionýr moderní architektury v Československu.

HAUS

Hausopera. Místo, kde opera je doma. Haus. Prostor, kde žijeme, kde se pohybujeme, který mapujeme. Opera. Příběh který vyprávíme a zpíváme, místo o kterém sníme. Hausmusik. Koncept přelomu z 18. a 19. století založený na provozování koncertů v kruhu přátel v domácím prostředí. Bauhaus. Architektonický avantgardní směr počátku 20. století, původem z Německa, základní kámen veškeré moderní architektury. Brno. Odvěké místo setkávání tradic i avantgardy, kultur a národností, město plné zábradlí a brownfieldů, město, ze kterého chcete utéct do Prahy nebo Vídně, ale ve kterém stejně umřete v jedné z tisíců nově vznikajících kaváren, město, které si šlechtí svoje vyloučené lokality na Jihu i funkcionalistické čtvrti na Severu za zvuků poledního odbíjení v jedenáct hodin. Pavel Haas. Hudební skladatel, žák Leoše Janáčka, je jedním z čelných představitelů brněnské meziválečné avantgardy. Bohuslav Fuchs. Brněnský architekt a urbanista světového významu, i pionýr moderní architektury v Československu.

Hausopera. Místo, kde opera je doma. Haus. Prostor, kde žijeme, kde se pohybujeme, který mapujeme. Opera. Příběh který vyprávíme a zpíváme, místo o kterém sníme. Hausmusik. Koncept přelomu z 18. a 19. století založený na provozování koncertů v kruhu přátel v domácím prostředí. Bauhaus. Architektonický avantgardní směr počátku 20. století, původem z Německa, základní kámen veškeré moderní architektury. Brno. Odvěké místo setkávání tradic i avantgardy, kultur a národností, město plné zábradlí a brownfieldů, město, ze kterého chcete utéct do Prahy nebo Vídně, ale ve kterém stejně umřete v jedné z tisíců nově vznikajících kaváren, město, které si šlechtí svoje vyloučené lokality na Jihu i funkcionalistické čtvrti na Severu za zvuků poledního odbíjení v jedenáct hodin. Pavel Haas. Hudební skladatel, žák Leoše Janáčka, je jedním z čelných představitelů brněnské meziválečné avantgardy. Bohuslav Fuchs. Brněnský architekt a urbanista světového významu, i pionýr moderní architektury v Československu.

POSLEDNÍ PÓLO

Bazén Lázní Rašínova
Architekt: Hubert Gessner
Realizace: 1905-1900, Brno

Co všechno se může stát, když se v bazénu po krk ve vodě přiznáte starému příteli, že patrně stojíte za jeho prvním milostným nezdarem? Sentimentální hříčka, první hausopeří pokus rozšplouchal emoce i bazén krokodýlích slz za vydatné pomoci půvabných akvabel a operních pěvců v plavkách.

Hudba: Marko Ivanović
Režie: Petr Hašek
Libreto: Josef Škarka
Scénografie: Ján Tereba
Light design: Pavla Beranová, Zuzana Bottová

Anežka: Andrea Široká
Jožin: Tomáš Krejčí
Fanda: Aleš Procházka

Akvabely: Alžběta Dufková, Pavla Fendrychová, Sabina Langerová, Eliška Skácalová, Alice Pavlíčková

Bicí: Kristýna Švihálková
Akordeon: Žaneta Vítová

Swimming Pool of Rašínova Spa
Architect: Hubert Gessner
Built: 1905-1909, Brno

What can happen when, standing neck-deep in water in a swimming pool, you confess to an old friend that you may have been responsible for his first romantic disappointment? This sentimental playlet, Hausopera's first production, stirred up emotions as well as a pool full of crocodile tears.

Music: Marko Ivanović
Director: Petr Hašek
Libretto: Josef Škarka
Set Design: Ján Tereba
Light Design: Pavla Beranová, Zuzana Bottová

Anežka: Andrea Široká
Jožin: Tomáš Krejčí
Fanda: Aleš Procházka

Synchronized swimmers: Alžběta Dufková, Pavla Fendrychová, Sabina Langerová, Eliška Skácalová, Alice Pavlíčková

Percussion: Kristýna Švihálková
Accordion: Žaneta Vítová

fotografie z premiéry 30. 9. 2018
foto: Marek Olbrzymek

HRA O MALINU

Výloha knihkupectví Michala Ženíška, Pasáž Alfa
Architekt: Bohuslav Fuchs
Realizace: 1937, Brno

Display Window of Michal Ženíšek's Bookstore in the Alfa Passage Architect: Bohuslav Fuchs Realization: 1937, Brno

To si jednou nedáte v podzimním lijáku pozor, srazíte cyklistu a máte fízla na krku. Detektivní humoreska i gratulační opera k jubileu Michala Ženíška. Co vše musí vydržet jedno omšelé knihkupectví a jaké oběti musí přinášet uvadající manželství?

All it takes is one careless moment in an autumn downpour. You knock over a cyclist and end up with a cop on your back. A detective humoresque and a celebratory opera for Michal Ženíšek's jubilee.

Hudba: Lukáš Sommer
Režie: Jiří Nekvasil
Libreto: Josef Škarka
Scénografie: Tomáš Rusín
Kostýmy: Zuzana Rusínová
Light design: Pavla Beranová, Barbora Jágrová
Zvuk: Jana Jelínková

Music: Lukáš Sommer
Director: Jiří Nekvasil
Libretto: Josef Škarka
Set Design: Tomáš Rusín
Costumes: Zuzana Rusínová
Lighting Design: Pavla Beranová, B. Jágrová
Sound: Jana Jelínková

Michal Ženíšek: Michal Ženíšek
Manželka: Andrea Široká
Manžel: Josef Škarka
Dealer: Marek Olbrzymek
Girls: Pavla Fendrychová, Sabina Langerová, Eliška Skácalová, Alice Pavlíčková

Michal Ženíšek: Michal Ženíšek
Wife: Andrea Široká
Husband: Josef Škarka
Dealer: Marek Olbrzymek
Girls: Pavla Fendrychová, Sabina Langerová, Eliška Skácalová, Alice Pavlíčková

Akvabely: Alžběta Dufková, Pavla Fendrychová, Sabina Langerová, Eliška Skácalová, Alice Pavlíčková

Swimmers: Alžběta Dufková, Pavla Fendrychová, Sabina Langerová, Eliška Skácalová, Alice Pavlíčková

Akordeon: Žaneta Vítová

Accordion: Žaneta Vítová

fotografie z premiéry 15. 2. 2020
foto: Marek Olbrzymek

VĚČNÁ SLEČNA BLEDÁ

Zemanova kavárna a cukrárna na Josefské ulici
Architekt: Vítězslav Korn
Realizace: 1936, Brno

Tváří v tvář otázkám se octnete ve světě bez pravidel, kde všechen čas plyne pozpátku nebo úhlopříčně, důležité je především nakrmit rybičky v akváriu. Z holubů na střeše si nic nedělejte. Pro jistotu si ale přečtěte dnešní noviny, které nevyšly.

Hudba: Markéta Dvořáková, Ivo Medek
Režie: Jiří Nekvasil
Dirigent: Michal Jančík
Hudební nastudování: Michal Jančík, Veronika Novosádová
Libreto: Josef Škarka
Scénografie: Tomáš Rusín
Kostýmy: Zuzana Rusínová
Světla: Daniel Peprník, Barbora Jágrová

Slečna Bledá: Aneta Bendová
Pan Bartoš, obchodní cestující: Josef Škarka
Věčný Zákazník: Marek Olbrzymek, Norbert Lichý
Vypravěč 1: Lucie Matulová
Vypravěč 2: Matěj Pytluk

Flétna: Kristina Vaculová, Jana Ščarbakowa
Violoncello: Lukáš Svoboda
Bicí: Kristýna Švihálková
Akordeon: Ondřej Zámečník

Zeman's Café and Confectionery on Josefská Street Architect: Vítězslav Korn
Realization: 1936, Brno

Face to face with questions, you find yourself in a world without rules, time flows backwards or diagonally, and what matters most is feeding the fish in the aquarium. Never mind the pigeons, but just to be safe, read today's newspaper that was never published.

Music: Markéta Dvořáková, Ivo Medek
Director: Jiří Nekvasil
Conductor: Michal Jančík
Musical Preparation: Michal Jančík, Veronika Novosádová
Libretto: Josef Škarka
Set Design: Tomáš Rusín
Costumes: Zuzana Rusínová
Lighting: Daniel Peprník, Barbora Jágrová

Miss Pale: Aneta Bendová
Mr. Bartoš, commercial traveler: Josef Škarka
Eternal Customer: Marek Olbrzymek, N. Lichý
Narrator 1: Lucie Matulová
Narrator 2: Matěj Pytluk

Flute: Kristina Vaculová, Jana Ščarbakowa
Cello: Lukáš Svoboda
Percussion: Kristýna Švihálková
Accordion: Ondřej Zámečník

fotografie z premiéry 17. 9. 2021
foto: Ludvík Grym

POČÁTEK ROMÁNU

Dvorana rektorátu VUT Brno, dříve kněžský alumnát

Atrium of the BUT Rectorate in Brno, formerly a priestly seminary

Vrstvy společnosti vyvíjející high-tech technologie se stávají novou šlechtou. Postupně se pasují do role nadlidí, hranice mezi tělem a technikou se stírají. Naproti tomu stále a zatvrzele stojí početná část lidstva, která se klopotně snaží alespoň napodobit robotickou AI aristokracii.

High-tech developers are becoming the new nobility, elevating themselves to superhumans as the lines between body and machine blur. Opposite them stands the rest of humanity, desperately mimicking this robotic AI aristocracy.

Hudba: Leoš Janáček
Libreto: Jaromír Tichý
Režie: Marek Řihák
Dirigent: Ondrej Olos
Sbormistr: Jan Ocetek
Scénografie: Tomáš Rusín
Světla: Pavla Beranová
Kostýmy: Zora Davidová

Music: Leoš Janáček
Libretto: Jaromír Tichý
Director: Marek Řihák
Conductor: Ondrej Olos
Chorus Master: Jan Ocetek
Set Design: Tomáš Rusín
Lighting: Pavla Beranová
Costumes: Zora Davidová

Poluška: Adriana Banásová
Jurásková: Daniela Straková
Komtesa Irma: Alžběta Symerská
Tonek, selský synek: Vladimír John
Baron Adolf: Raman Hasymau
Mudroch, hajný: Daniel Kfelíř
Jurásek: Jiří Sulženko
Hrabě Halužanský: Josef Škarka
Orchestr: Czech Virtuosi
Sbor: Pěvecký sbor VUT v Brně VOX IUVENALIS
Vědečtí pracovníci VUT pracující s roboty: Luděk Žalud a Jan Toman

Poluška: Adriana Banásová
Jurásková: Daniela Straková
Countess Irma: Alžběta Symerská
Tonek, a peasant son: Vladimír John
Baron Adolf: Raman Hasymau
Mudroch, a gamekeeper: Daniel Kfelíř
Jurásek: Jiří Sulženko
Count Halužanský: Josef Škarka
Orchestra: Czech Virtuosi
Choir: Choir of the VUT Brno VOX IUVENALIS
VUT researchers working with robots: Luděk Žalud and Jan Toman

fotografie z premiéry 3. 11. 2026
foto: Jan Mikolášek

„Pěvecké i herecké výkony nejen dětí, ale i obou dospělých sólistů a komorního orchestříku výborně postihly atmosféru kabaretů, salonů a kaváren meziválečných let.“

Helena Havlíková – Opera PLUS

„Byli jsme svědky onoho komplexního splynutí prvků, z nichž se opera skládá. Kvůli tomu se vyplatilo na tuto dočasnou produkci jet do Brna.“

Petr Vizina – ArtZóna

hausopera.cz

Ministerstvo kultury

NdB Národní divadlo Brno

B R N O